

Čís. 3442.

Prohlásil-li k návrhu žalovaných dovolaný sborový soud první stolice řízení zmatečným a postoupil žalobu příslušnému okresnímu soudu, rekursní soud pak zamítl návrh žalovaných, by řízení před prvním soudem bylo prohlášeno zmatečným a zrušil usnesení prvního soudu, jímž byla žaloba postoupena okresnímu soudu, jsa názoru, že věcně jest příslušným sborový soud, jest dovolací rekurs dle §u 45, odstavec první, j. n. vyloučen.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1924, R I 46/24.)

Proti žalobě, zadané na sborovém soudě první stolice, vznesli žalovaní námitku věcné nepřislusnosti, již soud první stolice vyhověl, prohlásil dosavadní řízení zmatečným a odkázal věc na příslušný okresní soud. Rekursní soud zamítl návrh žalovaných, by řízení bylo prohlášeno zmatečným a zrušil napadené usnesení, pokud odkazovalo věc na příslušný okresní soud.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekursy obou stran.

Důvody:

Rekursní soud zamítl návrh žalovaných, by řízení před prvním soudem bylo prohlášeno za zmatečné a zrušil jeho usnesení, pokud jím byla žaloba postoupena okresnímu soudu, jsa toho názoru, že spor, o nějž jde, nepatří dle §u 49 čís. 6 j. n. k příslusnosti okresního soudu, nýbrž dle hodnoty předmětu rozepře ve smyslu §u 50 j. n. k příslusnosti krajského soudu, dovolaného žalobkyní. Jest zde tedy rozhodnutí o věcné příslusnosti sborového soudu ve smyslu §u 45 j. n. a žalovaní brojí proti usnesení rekursního soudu vlastně jen proto, že považují za příslušný okresní soud. Než předpis uvedeného místa zákonného, že nelze odporovati rozhodnutí sborového soudu první stolice o jeho věcné příslusnosti z důvodu, že věc náleží před okresní soud, platí i tehdy, když věcná příslusnost sborového soudu první stolice byla vyslovena rekursním soudem. Jestliť úmyslem zákona, by vyslovená jednou příslusnost soudu výše organisovaného vždy byla pokládána konečnou oproti tvrzené příslusnosti soudu jednodušeji zařízeného. Slušelo se proto dovolací rekursy žalovaných jako nepřipustné odmítnouti, což dle §u 523 a 528 c. ř. s. měl učiniti již soud první stolice.

Čís. 3443.

Bylo-li v pachtovní smlouvě v době před zábořem velkého majetku pozemkového vymíněno určité plnění pro propachtovatele při zrušení pachtu z důvodů ve smlouvě jednotlivě uvedených, vztahuje se závazek pachtýřův i na zrušení z důvodu zábořu.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1924, Rv I 896/23.)

Žalovaní spachtovali od žalující strany v roce 1912 dvory na 12 let a bylo jim předáno 300 q sena, 500 q krmné a 300 q stelné slámy s podmínkou, že při předání pachtovaných dvorů po vyjití nájmu odevzdají a vydají žalobci uvedené množství sena a slámy, k čemuž žalovaní také se zavázali. Na základě záborového zákona byla dána žalovaným Státním pozemkovým úřadem výpověď ze zabraného majetku, a, ježto žalovaní dodali žalobci pouze 50 q sena a 180 kg stelné slámy, domáhal se na nich žalobce vydání zbytku žalobou, již bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolatelé napadající rozsudek odvolacího soudu vytýkají, že odvolací soud věc po stránce právní nesprávně posoudil v prvé řadě nesprávným výkladem pachtovní smlouvy zvláště v §§ 9 a 14 a dodatku k §u 15 pachtovní smlouvy ze dne 30. července 1912. V §u 14 pachtovní smlouvy jedná se o zrušení pachtu a uvádí se mimo vyjití nájemného (správně pachtovního) období, jako důvod zrušení pachtovní smlouvy nezachovávaní platebních lhůt, pozbytí čestných práv občanských a uvalení úpadku. Nerozhodno pro spor jest, zda jsou tyto důvody uvedeny výčetmo čili nic, neboť žádný z případů tam uvedených nenastal. Nesprávně jest však, dovozují-li žalovaní právě z toho, že žádného z těchto důvodů tu není, že žalující strana by mohla žádati vydání píce teprve po projití pachtovní doby, totiž dne 30. září 1924. Vždyť vrácení téhož množství sena a slámy bylo smlouvou vymíněno pro všechny případy zrušení pachtu a nikoliv jen pro onen normální pacht, po 12letém období končící. Ovšem pachtovní smlouva byla zrušena způsobem, jenž není v §u 14 pachtovní smlouvy uveden a na kterýž ani strany nemohly mysliti, jelikož nemohly předvídati, že by v ujednaném pachtovním období mohlo dojiti k záboru velkostatku státem. Zákonem vyslovenému záboru velkostatku musil se vlastník podrobiti, když jeho statek vyhovoval ustanovením §u 1 a 2 zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. a nemohl se ani brániti proti výpovědi z hospodářství a podle §u 12 zákona ze dne 8. dubna 1920 čís. 329 sb. z. a n., pokud se týče ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n. dané, jelikož proti této výpovědi bylo vyhrazeno právo stížnosti osobě hospodařící (§ 20 zmín. zák.), tedy v tomto případě jen žalovaným. Touto zákonnou výpovědí pominula platnost ujednané pachtovní smlouvy přes ustanovení §u 14 pachtovní smlouvy předčasně a zákonodárce se postaral o to, by byl vlastník v tomto případě proti pachtýři, jemuž by jinak příslušelo právo na náhradu škody ať již podle §§ 1113, 918, 1295 obč. zák., ať podle §u 1120 obč. zák., chráněn, ustanoviv v §u 50 a) zákona ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n., že pachtýři nepřisluší nárok na náhradu škody a ušlého zisku ani vůči vlastníku statku zabraného státem, ani vůči tomuto. Byly takto zákonem nároky, jež by byl mohl pachtýř ze zákona vůči vlastníku vznésti, vyřízeny. Tím však i byly vyřízeny i závazky pachtýřů, jež převzetím statku do pachtu pachtovní smlouvou na sebe převzali a to jsou právě ony zásoby píce a slámy, jichž vydání se žalu-

jící strana domáhá, a tu právem nižší soudy uznaly dle žalobní žádosti, jelikož, jak již shora podotčeno, tento závazek nebyl splatným toliko projitím pachtovního období, nýbrž skončením pachtovního poměru vůbec. Jiného výkladu ani § 9 ani dodatek k §u 15 pachtovní smlouvy nepřipouští. Zásoby píce a slámy byly velkostatkem dány žalovaným, aby mohli řádně na statku hospodařiti a bylo vydání zásob téhož množství z pachtovaného statku při pominutí pachtovního poměru smlouvou ujednáno. Domáhá se tudíž žalovaná strana jen plnění ze smlouvy a tomu se nemohou žalovaní vymykati ani poukazem, že byly zásoby ty zužity a že byli pachtýři povinni navrátiti toliko hodnotu zásob, pokud byli zužitím jich obohaceni (§ 1447 obč. zák.), ani poukazem na § 9 (2) zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n., neboť toto ustanovení jedná o tom, že při převzetí zabraného majetku jest postupovati tak, aby osoby, pro které na zabraném majetku váznou práva, jakož i osoby, které mají proti posavadnímu vlastníku právo z pachtovního poměru, nebyly zkráceny. Právo, jež žalovaní měli vůči vlastníku z pachtovního poměru, bylo právo hospodaření a to bylo po zákonu chráněno tím, že jim po záboru musila býti dána výpověď z hospodaření, jak se skutečně také stalo. Že by byla snad pro ně na zabraném statku vázla nějaká jiná práva, žalovaní ani netvrdili. Tvrzení žalovaných v dovolání, že žaloba, již se žalující strana domáhá vrácení zásob, je žalobou vlastnickou, nemá zákonného podkladu, vždyť tu jde právě naopak o závazek ze smlouvy, o nárok obligační, jehož splnění se žalovaná strana domáhá.

Čís. 3444.

Soucní správce pozůstalosti potřebuje soudního svolení k žalobě, již domáhá se pozůstalost druhdy svěřenská nyní zpupná oduznání práva k brání dříví. I po zániku svěření trvá pravomoc bývalého svěřenského soudu ohledně úkonů, spadajících do doby, kdy svěření ještě trvalo. Nedostatek svolení lze zhojiti i v řízení opravném tím, že soud svěřenský dá dodatečně své svolení. Nejde tu o novotu dle §u 482 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1924, Rv I 1275/23.)

Žalobě Zdeňka S-cha jako soudního správce svěřenské pozůstalosti po Gisele C-ové na Wolfganga G-a, podruha v Ch., o oduznání práva k brání dříví bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Nejvyšší soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v

d ů v o d e h :

Neoprávněna jest výtká, že odvolací soud nesprávně posoudil věc po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Žaloba byla podána Zdeňkem Sch-em jako soudním správcem svěřenské pozůstalosti Gisely C-ové, která, když svěření bylo pro vymření oprávněných čekatelů prohlá-